

Justis- og beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

UNICEF Norge
P.B. 438 Sentrum, 0103 Oslo
Besøksadr.: Rådhusgt. 24
e-mail: mail@unicef.no
www.unicef.no

Tel: + 47 24145100
Gaver: 1644 04 09400
Org.nr: 961 331 846

Oslo 16. mai 2014

Høring – endring i utlendingsforskriften (engangsløsning for lengeværende barn)

UNICEF er FNs barnefond, og verdens største hjelpeorganisasjon for barn. UNICEF arbeider for barns rettigheter både i og utenfor Norge.

UNICEF Norge vil på prinsipielt grunnlag gjøre departementet oppmerksom på at det i høringsnotatet ikke er gitt en henvisning til Norges folkerettslige forpliktelser etter FNs barnekonvensjon. UNICEF Norge mener dette er problematisk. Ikke minst fordi det da knyttes usikkerhet til hvorvidt departementet faktisk har sett forslaget i lys av Norges internasjonale forpliktelser.

UNICEF Norge vil innledningsvis understreke at det fremlagte høringsforslaget ikke er utslag av norske forpliktelser etter FNs barnekonvensjon. Det å innvilge oppholdstillatelse til en gruppe lengeværende barn og deres familier – som et engangstilfelle, fremstår som en politisk beslutning. Den foreslåtte løsningen fremstår dermed ikke som et resultat av Norges internasjonale forpliktelser. UNICEF Norge vil likevel understreke at det fremlagte forslaget må følge de internasjonale forpliktelsene Norge har påtatt seg, blant annet gjennom implementeringen av FNs barnekonvensjon. Dette betyr blant annet at departementet må vurdere hensynet til barn beste under utarbeidelsen av forslaget, og at forslaget ikke må stride mot diskrimineringsforbundet i Barnekonvensjonen.

UNICEF Norge vil i det følgende gi en kommentar til de prinsipielle sidene ved regjeringens forslag.

Hensynet til barnets beste

Det følger av barnekonvensjonen art. 3 at hensynet til barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn. I dette ligger det at hensynet til barnets beste også er en prosessuell regel.

Barnekonvensjonen pålegger dermed staten en plikt til å foreta en vurdering av hva som vil være til det beste for barnet, eller barna, som berøres av forslaget. Staten er videre forpliktet til å begrunne hvordan hensynet til barnets beste er respektert i den konkrete avgjørelse, og hvilke kriterier som er vurdert¹.

¹ FNs barnekomité's Generelle merknad nr. 14 (2013)

I det fremlagte høringsnotatet har regjeringen fremmet forslag om forskriftsendring som skal bidra til at en begrenset gruppe barn som har oppholdt seg lenge i Norge uten oppholdstillatelse likevel skal få oppholdstillatelse. Vilåret for oppholdstillatelsen er knyttet til barnas foreldres opprinnelsesland, hvorvidt norske myndigheter har returavtale med det aktuelle landet og foreldrenes medvirkning når det gjelder avklaring av egen og barnas identitet.

UNICEF Norge vil understreke at dette er forhold som åpenbart må vurderes opp mot barnekonvensjonens art. 3 om barnets beste. Dessverre fremgår det ikke av høringsnotatet hvorvidt denne vurderingen faktisk er gjort, og i tilfellet hvordan, i forbindelse med forslaget om endringen i forskriftsbestemmelsen. Dette er informasjon som er vesentlig for vurderingen av forskriftsendringen, og UNICEF Norge oppfordrer departementet om å legge frem en slik vurdering.

I det fremlagte forslaget er det presisert at engangsløsningen skal gjelde *”for en gruppe barn som har oppholdt seg i Norge i lengre tid uten oppholdstillatelse”*. Det understrekes at den fremlagte løsningen ikke skal gjelde for alle såkalte *”lengeværende barn”*, og det er oppstilt nærmere vilkår for oppholdstillatelse.

UNICEF Norge vil påpeke at det er grunn til å være oppmerksom på at den løsningen som er valgt ikke vurderer barnas situasjon, men utelukkende legger oppholdstid, og om andre nærmere bestemte vilkår er oppfylt.

Gjennom å fastsette vilkår som ligger utenfor barnets kontroll, er det en fare for at barn hvis situasjon er nærmest identiske får en ulik behandling etter det fremlagte forslaget. UNICEF Norge oppfordrer derfor videre departementet om å sikre at resultatet av forskriftsendringen ikke blir at barns som oppholder seg i Norge utsettes for en diskriminerende praksis.

Det følger av de nærmere vilkårene for oppholdstillatelse at forskriftsbestemmelsen bare gjelder for barn som kommer fra et land Norge har returavtale med. Dersom resultatet blir at barn ikke innvilges opphold på bakgrunn av opprinnelsesland, i tilfeller hvor vilkårene for øvrig er oppfylt er det avgjørende at norske myndigheter sikrer barnas rett til ikke-diskriminering på bakgrunn av nasjonale opprinnelse jf. barnekonvensjonen art. 2.

Dersom departementet har spørsmål eller kommentarer til høringssvaret fra UNICEF Norge bes disse rettes til juridisk rådgiver Ivar Stokkereit: ivar.stokkereit@unicef.no

Med vennlig hilsen

Bernt G. Apeland (sign)
Generalsekretær

Ivar Stokkereit (sign)
Juridisk rådgiver